

**Vedecká rada Filozofickej fakulty
Prešovskej univerzity v Prešove
7. 3. 2024**

**Návrh na udelenie titulu „doctor honoris causa“
z vedného odboru sociálna práca na Filozofickej
fakulte Prešovskej univerzity v Prešove pre**

prof. PhDr. Jozefa Matulníka, PhD.

**slovenského sociológa, vysokoškolského pedagóga,
zameraného na analýzu sociálnych a zdravotných dôsledkov
zmien demografického správania na Slovensku
v kontexte sociálnej práce**

**Predkladá:
prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD., MBA
Predsedníčka Vedeckej rady FF PU v Prešove a dekanka FF PU v Prešove**

V súlade s § 1 ods. 3 písm. r) *Rokovacieho poriadku VR FF* a § 12 ods. 1 písm. i) *zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*.

Základné údaje o navrhovanej osobnosti

Prof. PhDr. Jozef Matulník, PhD., narodený dňa 17. 3. 1951

Najvýznamnejšie miesta pôsobenia menovaného

Ad1) *Ústav národného zdravia hl. mesta Bratislavy, Oddelenie starostlivosti o pracovníkov, v pozícií sociológ,*

Ad2) *Inštitút pre ďalšie vzdelávanie stredných zdravotníckych pracovníkov, Bratislava, v pozícií odborný asistent oddelenia pre výskum,*

Ad3) *Ministerstvo zdravotníctva SR, Bratislava, v pozícií poradca ministra A. Rakúsa,*

Ad4) *Inštitút pre ďalšie vzdelávanie pracovníkov v zdravotníctve, Bratislava, v pozícií vedúceho Subkatedry sociológie zdravia,*

Ad5) *Katedra sociológie, Fakulta humanistiky / Filozofická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, v pozícií vedúceho katedry,*

Ad6) *Katedra sociológie, Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Bratislava, v pozícií vedúceho katedry.*

Významné ocenenia

Pamätná medaila za rozvoj Trnavskej univerzity, rok 2007

Pamätná medaila pri príležitosti 20. výročia obnovenia činnosti Trnavskej univerzity v Trnave, rok 2012

Pôsobenia na manažérskych postoch

Prodekan *Fakulty humanistiky Trnavskej univerzity v Trnave* v rokoch 1995 – 1998,

Prorektor *Trnavskej univerzity v Trnave* v rokoch 2005 – 2007,

Vedúci *Katedry sociológie Trnavskej univerzity v Trnave* v rokoch 1994 – 2007,

Vedúci *Katedry sociológie Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety* v rokoch 2009 - 2019

Odôvodnenie návrhu - zhodnotenie spolupráce s Filozofickou fakultou Prešovskej univerzity v Prešove

Inštitút edukológie a sociálnej práce FF PU v Prešove začal spolupracovať s prof. PhDr. Jozefom Matulníkom, PhD. primárne v čase, keď pôsobil ako predseda Slovenskej sociologickej spoločnosti SAV, kedy na inštitúte vznikla Východoslovenská pobočka SSS a jej predsedníčkou sa stala prof. PhDr. Anna Tokárová, CSc. Odvtedy inštitút každoročne realizuje množstvo podujatí pod záštitou SSS a pána prof. Matulníka. Ide napríklad o cyklus – v súčasnosti XVI. ročníkov doktorandských konferencií zameraných na oblasť vedeckého výskumu. Prof. Matulník aktívne participuje aj na ďalších vedecko-výskumných podujatiach v oblasti sociálnej práce, ktoré sú súčasťou projektov VEGA a KEGA. Bol členom komisií viacerých habilitačných a inauguračných konaní.

Pán prof. Matulník sa popri pedagogickej, expertnej i vedecko-organizačnej činnosti počas niekoľkých dekád svojej profesijnej dráhy venoval i rozsiahlej výskumnej práci, ktorej v výsledky publikoval doma i v zahraničí. Zaslúžil sa o rozvoj sociológie zdravia, choroby a zdravotníctva na Slovensku, čo chceme priblížiť odbornej verejnosti. Mnoho zo skúmaných tém sú aktuálne aj z perspektívy problémov ktorým čelí naša spoločnosť v súčasnosti.

Vedecko výskumné zameranie

V počiatočných svojich výskumnej činnosti pôsobil prof. PhDr. Jozef Matulník, PhD., MPH v mnohých vedecko-výskumných inštitúciách v rámci ktorých výskumne pracoval na rôznych pozíciách, od hlavného riešiteľa, spoluriešiteľa či manažéra. V Ústave národného zdravia hlavného mesta Bratislavy sa venoval analýzam pracovných podmienok zdravotníckych pracovníkov i skúmaniu názorov pacientov na podmienky, v ktorých im je poskytovaná zdravotná starostlivosť. Vo svojich výskumných začiatkoch pôsobil ako člen riešiteľského tímu vo výskume vedenom prof. Ing. Jozefom Mihálikom, DrSc., na Vysokej škole ekonomickej v Bratislave s názvom *Sociálny rozvoj podnikov vo vzťahu k sociálnemu rozvoju hl. mesta Bratislavy* (1980), v ktorom samostatne spracoval *Životné podmienky*. V roku 1995 sa stal spoluriešiteľom projektu PHARE *Tolerancia v slovensko-maďarských vzťahoch*. Výsledkom bolo zostavenie publikácie, ktorá bola výstupom projektu.

Avšak ťažisko vedecko-výskumného pôsobenia prof. Matulníka bolo zamerané na problematiku sociológie zdravia, resp. zdravotníctva, čo vyplýva aj z nasledovného prehľadu projektovej činnosti, na ktorej sa podieľal ako zodpovedný hlavný riešiteľ:

- V rokoch 1985 - 1986 bol vedúcim riešiteľského tímu sociologického výskumu *Sociálne podmienky práce sestier v lôžkových oddeleniach v ÚNZ SR*. Záverečnú správu vydali MZ SR a OZ pracovníkov v zdravotníctve. Výsledky boli publikované v časopise Sociológia, rok 22, č. 2,

ako samostatná štúdia. Vypracoval taktiež učebnú osnovu predmetu Sociológia v ošetrovatel'stve (MZ SR, Bratislava 1995),

- V rokoch 2000 - 2002 bol hlavným riešiteľom projektu The Edward R. Leahy, Jr. Center for Faculty Research s názvom *Postoje žiakov stredných škôl so zdravotným postihnutím k štúdiu na vysokých školách v SR*. Výskum sa uskutočnil v spolupráci s Asociáciou organizácií zdravotne postihnutých občanov v SR a s University of Scranton. Výsledky boli poskytnuté MŠVVaŠ SR, boli prezentované na vedeckých konferenciách v USA, v septembri 2002 v Scrantone a v marci 2003 v Chicagu a boli prednesené na vedeckom seminári Sekcie sociológie zdravotníctva Slovenskej sociologickej spoločnosti pri SAV a tiež v rámci výučby na Slovenskej zdravotníckej univerzite v Bratislave v roku 2002. Ako hlavný riešiteľ sa v spolupráci s University of Scranton, USA podieľal na riešení 3. etapy (2009-2010) tohto medzinárodného projektu pod názvom *Percepcia a postoje k študentom so zdravotným postihnutím na vysokých školách v SR*,

- V rokoch 2000-2002 pracoval ako hlavný riešiteľ projektu VEGA č. 1/7244/20 *Makrospoločenské faktory vývoja pôrodnosti na Slovensku*,

- V rokoch 2003-2005 pracoval ako vedúci projektu VEGA č. 1/0454/03 *Sociálne a zdravotné dôsledky zmien demografického správania na Slovensku*,

- V rokoch 2006-2008 bol vedúci zahraničného grantu *Výskum religiozity obyvateľov Slovenska* v spolupráci s Teologickou fakultou Trnavskej univerzity v Trnave,

- V rokoch 2011-2013 pracoval ako hlavný riešiteľ výskumu *Rola sprostredkujúcich štruktúr v živote mládeže na Slovensku* v spolupráci s Teologickou fakultou Trnavskej Univerzity v Trnave,

- V rokoch 2012-2013 pôsobil ako hlavný riešiteľ výskumu *Prechod do dospelosti u mladých ľudí so zdravotným postihnutím a ovplyvňujúce sociálne faktory* v rámci projektu KomPrax - Kompetencie pre prax (IUVENTA),

Prof. Jozef Matulník sa zaradil rozsahom svojich aktivít k profilujúcim osobnostiam sociológie zdravotníctva na Slovensku s dôsledkami pre oblasť sociálnej práce. Jeho vedecké práce predstavujú kontinuum niekoľkých dekád vedeckej činnosti, a to aj napriek náročným životným či inštitucionálnym okolnostiam. Transformácia pracovísk pre vedu a výskum, ako aj transformácia spoločnosti, priniesli predovšetkým v 90. rokoch 20. storočia zánik mnohých pracovných pozícií, v ktorých nachádzali uplatnenie sociológovia, napr. aj v zdravotníckej infraštruktúre. I počas turbulentných rokov na prelome 21. stor. dokázal prof. Matulník stmeliť niekoľko výskumných tímov a priestor na riešenie odborných otázok poskytovali aj konferencie, ktoré organizoval na pôde Slovenskej sociologickej spoločnosti pri SAV (najmä v rámci Sekcie

sociológie zdravotníctva) a sám sa dokázal pretransformovať do aplikovanej sociológie – ktorou je oblasť sociálnej práce.

V rámci sociológie zdravotníctva prof. Matulník obsiahol široké spektrum problémov a v množstve jeho publikácií je možné identifikovať niekoľko nosných okruhov:

- 1) Pracovníci v zdravotníctve, profesia zdravotnej sestry,
- 2) Problematika osôb so zdravotným postihnutím,
- 3) Sociálna determinácia zdravia. Do tejto kategórie možno zahrnúť publikácie analyzujúce populačný vývoj na Slovensku a jeho trendy, demografické a reprodukčné správanie a faktory, ktoré na ne pôsobia (napr. nezamestnanosť, vzdelanie či rodinný stav). Patrí sem aj problematika zdravotného správania, sebahodnotenie zdravia, vplyv sociálnych faktorov na zdravie (ako napr. manželská spokojnosť a religiozita),
- 4) Teoretické otázky vymedzenia sociológie zdravia, resp. zdravotníctva ako subdisciplíny sociológie.

Publikačné a vedecko-výskumné aktivity dokumentujú rozmanitosť problémov, prepojenosť teoretických aspektov problematiky a empirického výskumu v oblasti sociológie zdravia, sociálnej práce vo vedeckej práci prof. Matulníka.

Výber z publikačnej činnosti

MATULNÍK, J., PASTOR, K., 1997. Pokles pôrodnosti na Slovensku ako deviácia a ako výskumný problém. In: *Sociológia*. Roč. 29, č. 5, s. 549-562. (Web of Science)

MATULNÍK, J., RITOMSKÝ, A., PASTOR, K., 2003. Makrospoločenské faktory súčasného vývoja pôrodnosti na Slovensku. In: *Sociológia*. Roč. 35, č. 4, s. 307-322. (Web of Science)

MATULNÍK, J., 1998. *Pokles pôrodnosti na Slovensku, sociologická perspektíva*. Trnava: Fakulta humanistiky Trnavskej univerzity. ISBN 80-88774-40-3.

MATULNÍK, J., et al. 2014. *Analýza religiozity mladých katolíkov na Slovensku: Poznatky zo sociologického výskumu*. Trnava: Dobrá kniha. ISBN 978-80-7141-884-9.

MATULNÍK, J., et al. 2006. *Analýza sociálnych a zdravotných dôsledkov zmien demografického správania na Slovensku*. Trnava: Filozofická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave. ISBN 80-8082-051-1.

MATULNÍK, J., RITOMSKÝ, A., PASTOR, K., 2003. *Analýza makrospoločenských faktorov súčasného vývoja pôrodnosti na Slovensku*. Trnava: Fakulta humanistiky Trnavskej univerzity v Trnave. ISBN 80-89074-43-X.

MATULNÍK, J., et al. 2008. *Analýza religiozity katolíkov na Slovensku: Poznatky zo sociologického výskumu*. Bratislava: Teologická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave. ISBN 978-80-7141-628-9.

WEST, D., MATULNÍK, J., 2003. Assessing attitudes of high school students with disabilities and their parents in the Slovak republic. In: Tipton, D. (ed). *Business and health administration association annual meeting*. Chicago, March. No. 12-14, s. 340-342.

MATULNÍK, J., KRATOCHVÍLA M., 2010. Religiozita, rodina a reprodukčné správanie katolíkov na Slovensku. In: Wielebski, T., Tutak, M. (red.). *Badania religijności na Słowacji i w Polsce wyzwaniem dla duszpasterstwa*. Wydawnictwo Uniwersitetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa. ISBN 978-83-7072-600-3.

MATULNÍK, J., 2011. Związki pomiędzy wspólnotą parafialną wartościami życia rodzinnego i zachowaniem reprodukcyjnym. In: Wielebski, T., Tutak, M. (red.). *Współczesna koncepcja parafii*. Wydawnictwo Uniwersitetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa. ISBN 978-83-7072-697-3.

WEST, JR., D.J., MATULNÍK, J., ORGONÁŠOVÁ, M., RITOMSKÝ, A., 2003. The need for inclusive education: Examining attitudes of high school students with disabilities and their parents in the Slovak republic. In: *Journal of Health science management and public health*. Vol. 4, No. 2, pp. 105-113.

MATULNÍK, J., ORGONÁŠOVÁ, M., RITOMSKÝ, A., 2010. Podmienky štúdia študentov so zdravotným postihnutím na vysokých školách v SR. In: Bednárík, R., Jeřábek, H., Smékalová, L. (eds). *Aktuální otázky české a slovenské společnosti II: Sborník k 45 výročí založení Československé sociologické společnosti: Sociologie zdravotnictví a medicíny*. MČSS a LF UP, Brno, s. 143-157. ISBN 978-80-7399-964-3.

Najdôležitejšie výskumy

1. *Makrospoločenské faktory vývoja pôrodnosti na Slovensku*, VEGA, 1/724420. Zodpovedný riešiteľ: prof. PhDr. Jozef Matulník, PhD.;
2. *Sociálne a zdravotné dôsledky zmien demografického správania na Slovensku*, VEGA 1/0454/03, Zodpovedný riešiteľ: prof. PhDr. Jozef Matulník, PhD.;
3. *Prechod do dospelosti u mladých ľudí so zdravotným postihnutím a ovplyvňujúce sociálne faktory*, Iuventa, Projekt KomPrax, Európsky sociálny fond, &Operačný program vzdelávanie. Zodpovedný riešiteľ: prof. PhDr. Jozef Matulník, PhD.;

4. *Religiozita katolíkov na Slovensku*. Zahraničný grant, 2005-2008, Spolupráca TF TU, Zodpovedný riešiteľ: prof. PhDr. Jozef Matulník, PhD.;
5. *Religiozita mladých katolíkov na Slovensku*, Zahraničný grant, 2011-2014, Spolupráca TF TU, Zodpovedný riešiteľ: prof. PhDr. Jozef Matulník, PhD.;
6. *Podmienky štúdia študentov so zdravotným postihnutím na vysokých školách v SR* (obdobie riešenia 2011-2012), *Podmienky štúdia študentov so zdravotným postihnutím na vysokých školách v SR* – 3. etapa výskumu The Edward R. Leahy, Jr. Center for Faculty Research: *Percepcia a postoje k študentom so zdravotným postihnutím na vysokých školách v SR*. Výskum sa uskutočnil v spolupráci s University of Scranton, USA, zahraničný grant, hlavný riešiteľ projektu: prof. PhDr. Jozef Matulník, PhD.

Členstvo v odborných orgánoch, redakčných radách

Slovenská sociologická spoločnosť pri SAV – predseda 2004 – 2006, 2012 – 2016

Člen redakčnej rady časopisu *Sociológia* – od roku 1999 – trvá

Hostujúci profesor v *Department of Health Administration and Human Resources, Panuska College of Professional Studies, University of Scranton, USA* – od roku 2003 – trvá

Člen vedeckej rady *VŠZaSP Sv. Alžbety v Bratislave* – od roku 2008 – trvá

Člen vedeckej rady *Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku* – od 2005 – 2007

Člen redakčnej rady časopisu *Medicínska etika a bioetika* – od 1996 – trvá